

Betydning for Die have sine Betænkelseheder. Men paa den anden Side turde den nuværende Ordning, hvorved Theatret saa at sige udelukkende bæres og styres af en constitutionel Stat, være i den Grad enstaaende, at der allerede derved maa vækkes en Formodning om, at dette Forhold ikke er hensigtsvarende, ligesom det jo heller ikke er gammelt hos os, da Theatret efter først at have været privat, fra 1750 til 1770 var communtalt; fra 1772 til 1848 væsentlig var et Hoftheater og først i de sidste 20 Aar har bestaaet som et egentligt Stats-theater, men dette Forhold har da ogsaa fundet idelig gjentagen Modstand især i Folkethinget. Dette Thing har endog i 1851 fattet en Beslutning, som tilsigtede en Overdragelse af Theatret til en Entreprenur under Statens Tilsyn og med dens Tilskud; det har siden søgt at holde Theatret i en halvt selvstændig Stilling, hvorved en saadan Overdragelse kunde forberedes; det har formindsket den Deel af Lønningerne, hvoraf der maatte udredes Pension, og i det sidste Par Aar endog negtet ny kongelig Ansættelse ved det. Forholdene i Belgiens Hovedstad vise, at det er muligt at faae Private til at overtage Ledelsen af en saadan kunstnerisk Virksomhed under betryggende, endog meget strenge Betingelser, og det vil snarere lettes end vanskeliggøres ved, at Regjeringen, som det vel maatte være Tilfældet hos os, træder i Communalbestyrelsens Sted. Vi drage heller ikke i Tvivl, at det er ad denne Vej, at den bedste Ordning af Statens Forhold til Theatret maa kunne bringes istand og det saavel i economisk som i kunstnerisk Henseende.

Vel vil Afstedigelsen af samtlige ved Theatret Ansatte, (hvad der vel da vil vise sig at være om ikke ligesvem nødvendigt, dog i høj Grad billigt), foruden den alt stedfindende Pensionsskyld, efter Commissionens Betænkning medføre en Udgift til Bente penge i 5 Aar af 58,000 Rld. aarlig og derefter til Pensioner 44,000 Rld. aarlig; men deels ville Beløbene ved indtrædende Dødsfald sandsynligviis formindskes noget, og deels vil det jo være et bestandig aftagende Beløb, som man i Overgangstiden maa finde sig i, naar den nye Ordning virkelig vil blive billigere end den nuværende, og derom ere vi forviisede,

da det er en gammel Erfaring, at en Virksomhed kan udføres med mindre Beføstning og større Udbytte af Private end af offentlige Myndigheder. Vi haabe endog, at det, saalænge Kunstnerne oppebære de betydelige Bente penge, vil være muligt at faae det egentlige Tilskud nedsat til et forholdsviis ringe Beløb; ja, maaskee endog aldeles at undgaae det; thi vel ville de derved faae en større Selvstændighed, men de ville tillige ved saa stærkt Baand være knyttede til det kongelige Theater og dets Repertoire, at de saavel af kunstnerisk som ogsaa af ligefrem pecuniær Interesse ville drives til at samle sig om det og til under en forretningskyndig og med de fornødne Pengemidler forsynet Ledelse at overtage det, hvad de maae kunne gjøre billigere end nogen Anden. Desuden vil Staten alene ved at overgive Theaterstyrelsen til Private under fornøden Sikkerhed kunne frigjøre sig for de mangfoldige Slags Efterkrav, der ellers ville gjøre det bevilgede aarlige Tilskud til et Skin, naar det da ikke ansættes uforholdsmæssig rundeligt.

Men ikke mindre klart synes det os, at den kunstneriske Virksomhed, hvorfor Staten bringer saa store Offre, maa vinde ved en friere Stilling. Den Minister, hvem Theatret er underlagt, vælges jo til sin Gjerning af ganske andre Hensyn end saadanne, der kunne betrygge en kunstforstandig Styrelse af dette Institut; ja, vi have jo endog seet en Kirke- og Underviisningsminister, der dog neppe har været blandt de mindst stikfede til sin Plads, aldeles styde Theaterstyrelsen fra sig. Det idelige Skifte af Theaterchefer vidner om de store Vanskeligheder, der ere forbundne med et Statstheaters Styrelse, herover Ministeren den sagkyndige, med Traditionen fortrolige Raadgiver, han behøver i dette Forhold vist mere end i noget andet, og prætigs giver ham let for tilfældige Indflydelser, hvorved enkelte Kunstgrene eller Kunstretninger af uberegtligede Hensyn kunne begunstiges paa andres Beføstning, ei at tale om det mindre Dnsfellige i, at saavel han som endog den Rigsdag, hvorfor han er ansvarlig, drages ind i Theaterverdenens Kamp og den Deeltagelse, de vække. Overgives derimod den egentlige Ledelse til en privat Directeur, fritages Regjeringen for alle